

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Lingwistyka tekstu i dyskursu Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Polonistyczno-filozoficzne studia nauczycielskie	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 03PFNS.22K.02515.23
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Małgorzata Rybka
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Kula, Małgorzata Rybka
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin
	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Kształcenie zdolności do samodzielnej pracy, zdobywanie umiejętności zastosowania wiedzy z zakresu językoznawstwa w praktyce.
C2	Kształcenie postawy skłaniającej do samodzielnego zgłębiania wiedzy językoznawczej.
C3	Kształcenie umiejętności wskazywania i nazywania współcześnie zachodzących przemian w obszarze dyskursu, tekstu i gatunku.
C4	Zdobywanie wiedzy z zakresu języka polskiego i jego odmian dyskursywnych, tekstologii, a także genologii lingwistycznej.
C5	Nabywanie zdolności krytycznych oraz umiejętności pozwalających na interdyscyplinarnym łączeniu wiedzy językoznawczej z elementami wiedzy medioznawczej, psycholingwistycznej i socjolingwistycznej.
C6	Nabywanie zdolności krytycznego wykorzystania tekstów naukowych, a także ich stosowanie w argumentowaniu.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	wymienia i definiuje pojęcia: tekst, dyskurs, komunikacja, styl i gatunek w celu opisu omawianych zjawisk językowych charakterystycznych dla współczesnej polszczyzny,	PFN_K2_W01, PFN_K2_W02	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
W2	wymienia i opisuje różne koncepcje gatunku, rozumie wieloaspektowość opisu gatunków;	PFN_K2_W01, PFN_K2_W06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
W3	wymienia i charakteryzuje różne sposoby badania dyskursu wynikające z tradycji francuskiej i anglosaskiej (m.in. krytyczna analiza dyskursu, narzędzia kognitywne w analizie dyskursu i in.),	PFN_K2_W01, PFN_K2_W02, PFN_K2_W06	Egzamin ustny
W4	definiuje tekst z perspektywy lingwistycznej (relacja tekst a inne jednostki języka, w tym zdanie) i semiotycznej, a także wskazać wykładniki tekstowości,	PFN_K2_W01, PFN_K2_W09	Egzamin ustny
W5	omawia pojęcie metatekstu i umie określić rolę metatekstyzmów w tekście,	PFN_K2_W01	Egzamin ustny
W6	określa rolę i funkcję podmiotu w tekście, a także omawia jej wpływ na kształtowaną relację nadawczo-odbiorczą.	PFN_K2_W06, PFN_K2_W09	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wskazać i scharakteryzować różne typy dyskursów,	PFN_K2_U02, PFN_K2_U04	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U2	potrafi wskazać wyznaczniki gatunkowe, a także zanalizować zmiany (w tym zjawisko hybrydyzacji) w obrębie wybranych gatunków,	PFN_K2_U02, PFN_K2_U03, PFN_K2_U07, PFN_K2_U08	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	potrafi wyróżnić i nazwać typy tekstów charakterystyczne dla różnych dyskursów,	PFN_K2_U06, PFN_K2_U09	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U4	potrafi wskazać relację między tekstem a kontekstem, zna różne sposoby definiowania kontekstu, a także potrafi wykorzystać kontekst do analizy tekstu,	PFN_K2_U04, PFN_K2_U07	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U5	potrafi zinterpretować i zanalizować dowolny tekst, korzystając z różnych metodologii językoznawczych (w tym strukturalizm, pragmatyka, kognitywizm),	PFN_K2_U01, PFN_K2_U04, PFN_K2_U06, PFN_K2_U10, PFN_K2_U11	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U6	potrafi scharakteryzować i wykonać wybrane operacje na tekście (w tym streszczenie, dekompozycja, transformacje),	PFN_K2_U02	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U7	potrafi poprawnie korzystać z przedstawianej na zajęciach terminologii językoznawczej,	PFN_K2_U02, PFN_K2_U04	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U8	potrafi czytać artykuły dotyczące różnych sposobów analizy i interpretacji wybranych tekstów, dyskutując z przyjętymi założeniami; wskazywać ich zastosowanie w praktyce,	PFN_K2_U01, PFN_K2_U03, PFN_K2_U08, PFN_K2_U10	Egzamin ustny
U9	umie powiązać wiedzę z zakresu językoznawstwa z elementami wiedzy historycznoliterackiej i teorii literatury, a także medjoznawstwa, psycholingwistyki i socjolingwistyki,	PFN_K2_U01, PFN_K2_U03, PFN_K2_U07, PFN_K2_U08, PFN_K2_U11	Egzamin ustny
U10	rozumie problem modalności i intencjonalności tekstu i potrafi pokazać różnice między typami modalności obecne w analizowanym tekście.	PFN_K2_U02, PFN_K2_U07, PFN_K2_U11	Egzamin ustny
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	rozumie znaczenie wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	PFN_K2_K01, PFN_K2_K02, PFN_K2_K04, PFN_K2_K05, PFN_K2_K06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Tekst, dyskurs, komunikacja.	W1, W4, U8, U9, K1	Konwersatorium
2.	Typy tekstów.	W4, U3, U5, U7, U8, U9, K1	Konwersatorium
3.	Tekst i kontekst.	U4, U7, U9, K1	Konwersatorium
4.	Metatekst.	W5, U7, U9, K1	Konwersatorium
5.	Odmiany dyskursu.	U1, U9, K1	Konwersatorium
6.	Jak analizować dyskurs? – różne koncepcje badawcze.	W3, U8, U9, K1	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Podmiot w języku i tekście.	W6, U5, U9, K1	Konwersatorium
8.	Intencjonalność i problemy modalności. Rama modalna.	U10, U7, K1	Konwersatorium
9.	Gatunek - styl - tekst.	W1, W2, U2, U9, K1	Konwersatorium
10.	Typologia gatunków.	W2, U9, K1	Konwersatorium
11.	Operacje na tekście (np. streszczenie, dekompozycja, transformacje).	U6, U9, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	<p>Warunki zaliczenia: aktywny udział w zajęciach, przygotowanie prezentacji, zdanie egzaminu ustnego. Kryteria oceniania: bardzo dobry (bdb; 5,0) - bardzo dobra znajomość głównych koncepcji i metod badawczych językoznawstwa; znakomita umiejętność krytycznego porównania poszczególnych propozycji metodologicznych w zakresie analizy tekstu i dyskursu; wysoka świadomość ogólnoteoretyczna omawianych zagadnień; przykładowa umiejętność samodzielnej analizy oraz interpretacji wybranego tekstu kultury i poszczególnych typów dyskursu; doskonała umiejętność nazwania wskazanych środków językowych i określenia ich funkcji; dobry plus (+db; 4,5)- jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami zwłaszcza w zakresie ogólnoteoretycznej świadomości omawianych zagadnień albo praktycznych umiejętności dotyczących analizy i interpretacji tekstów i poszczególnych typów dyskursu; dobry (db; 4,0)- dobra znajomość podstawowych metodologii językoznawczych, a także rzetelna znajomość terminologii językoznawczej, znaczna świadomość ogólnoteoretyczna omawianych zagadnień, pełnowartościowa umiejętność analizy i interpretacji wybranego tekstu kultury oraz poszczególnych typów dyskursu pod kątem poruszanych na zajęciach problemów badawczych; dostateczny plus (+dst; 3,5)- dobra umiejętność krytycznego porównania podstawowych propozycji metodologicznych; dobra znajomość podstawowej terminologii językoznawczej; wystarczająca umiejętność analizy i interpretacji wybranego tekstu kultury i typów dyskursu pod kątem poruszanych na zajęciach problemów badawczych, adekwatna świadomość ogólnoteoretyczna omawianych zagadnień; dostateczny (dst; 3,0)- odpowiednia znajomość podstawowych propozycji metodologicznych i terminologii językoznawczej; poprawna, podstawowa umiejętność analizy i interpretacji wybranego tekstu kultury oraz typów dyskursu pod kątem omawianych problemów badawczych, niska świadomość ogólnoteoretyczna omawianych zagadnień; niedostateczny (ndst; 2,0)- niezadowolająca znajomość terminologii językoznawczej; niewystarczająca umiejętność wykorzystania posiadanej wiedzy, nieumiejętność analizy oraz interpretacji wybranego tekstu kultury, typów dyskursu pod kątem omawianych problemów badawczych, brak ogólnoteoretycznej świadomości omawianych zagadnień.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Bartmiński J., Niebrzegowska-Bartmińska S., Tekstologia, Warszawa 2009.
2. Dyskurs i jego odmiany, red. B. Witosz i in., Katowice 2016.
3. Dyskurs jako struktura i proces, red. T. Van Dijk, Warszawa 2001.
4. Gajda S., Gatunkowe wzorce wypowiedzi, w: Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.
5. Jak analizować dyskurs? Perspektywy dydaktyczne, red. W. Czachur, A. Kulczyńska, Ł. Kumięga, Kraków 2016. (wybór)
6. Jak analizować dyskurs? Perspektywy dydaktyczne, red. W. Czachur, A. Kulczyńska, Ł. Kumięga, Kraków 2016. (wybór)
7. Labocha J., Tekst, wypowiedź, dyskurs, [w:] Styl a tekst, red. S. Gajda, S. Balowski, Opole 1996.
8. Polska genologia lingwistyczna, red. D. Ostaszewska i R. Cudak, Warszawa 2008.
9. Wilkoń A., Spójność i struktura tekstu. Wstęp do lingwistyki tekstu, Kraków 2002.
10. Witosz B., Gatunek – sporny (?) problem współczesnej refleksji tekstologicznej, „Teksty Drugie”, 2001 nr 5.
11. Witosz B., Genologia lingwistyczna. Zarys problematyki, Katowice 2005. (wybór)
12. Wojtak M., Analiza gatunków prasowych, Lublin 2008. (wybór)
13. U. Żydek-Bednarczuk: Typy, odmiany, klasy... tekstów. W poszukiwaniu kryteriów, w: Stylistyka a pragmatyka, red. B. Witosz. Katowice 2001.
14. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianej na czytanie. Ostateczny kształt listy lektur określa wykładowca na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	25
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Przygotowanie do egzaminu	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PFN_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia: pogłębiania, weryfikowania i aktualizowania, a także uznania doniosłości wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych, naukowo-badawczych, praktycznych, społecznych, ekonomicznych i normatywnych
PFN_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny odbieranych treści, analizowania, zestawiania i waloryzowania źródeł informacji, krytycznego uczestnictwa w procesach komunikacji, dyskursu i dialogu społecznego i interkulturowego
PFN_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania wiedzy o literaturze, języku i kulturze rodzimej do budowania tożsamości zbiorowej i rozwijania więzi społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, z wykazaniem wrażliwości etycznej związanej z własną pracą i udziałem w różnych formach życia i kooperacji zbiorowej
PFN_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i świata, krzewienia kultury języka i kultury czytelniczey - zwłaszcza w pracy nauczyciela
PFN_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania innych do uczestnictwa w kulturze oraz podejmowania działań dla dobra wspólnego, sprawiedliwości społecznej, bezpieczeństwa i pokoju
PFN_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych, zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody zwłaszcza w odniesieniu do zadań nauczyciela szkoły ponadpodstawowej
PFN_K2_U02	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać niezłożone problemy badawcze w zakresie literaturoznawstwa, filozofii i językoznawstwa, posługując się ujęciami teoretycznymi, pojęciami, narzędziami, procedurami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki i etyki
PFN_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać właściwie dobrane źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji
PFN_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów i kodów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza literaturoznawczych i filozoficznych
PFN_K2_U06	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej
PFN_K2_U07	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać własne poglądy, posługując się właściwym stylem funkcjonalnym polszczyzny, dobranym adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z uwzględnieniem ekspresywnych, estetycznych i pragmatycznych właściwości języka polskiego
PFN_K2_U08	Absolwent/ka potrafi formułować i artykułować wnioski na podstawie poprawnie przeprowadzonych i uargumentowanych rozumowań odwołujących się do wiedzy, prowadzić debaty i brać udział w dyskusjach, zwłaszcza odnoszących się do zagadnień literackich, społeczno-etycznych i kulturowych
PFN_K2_U09	Absolwent/ka potrafi posługiwać się, również na gruncie zawodowym, językiem rodzimym z wykorzystaniem rozmaitych kanałów i technik komunikacyjnych, a także językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
PFN_K2_U10	Absolwent/ka potrafi współdziałać z innymi osobami, planować i organizować prace zespołu, kierować nimi, a także opracować harmonogram, budżet i wniosek o finansowanie projektu zespołowego o charakterze edukacyjnym, naukowo-badawczym, lub innym o znaczeniu społecznym
PFN_K2_U11	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe i specjalnościowe, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, jak również ukierunkowywać innych w tym zakresie

Kod	Treść
PFN_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa, filozofii i językoznawstwa, procedury poznawcze, metodologie i zastosowania wiedzy właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich
PFN_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób główne tendencje rozwojowe literaturoznawstwa, filozofii i językoznawstwa, a także usytuowanie, miejsce i znaczenie polonistyki i etyki w obszarze badań i edukacji humanistycznej
PFN_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesny język polski wraz z jego uwarunkowaniami analizowanymi z wykorzystaniem podbudowanej teoretycznie wiedzy językoznawczej, a także jego tendencje rozwojowe, etykę i estetykę słowa oraz wieloczynnikowe relacje między językami we współczesnym świecie
PFN_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie główne uwarunkowania wiedzy o kulturze, jej systemach i społecznych obiegach, regułach komunikacji, dialogu i dyskursu społecznego, także w odniesieniu do społeczno-kulturowej roli odgrywanej współcześnie przez nowe media komunikacyjne